

Gumborotauti

Gumboro = IBD eli Infectious bursal disease

Aiheuttaja

- IBD-virus (birnavirus), serotyypit 1 (patogeeni eli tautia aiheuttava) ja 2
- Immunosuppressiivinen eli puolustuskykyä lamaava virus
- Virus on erittäin kestävä (vaipaton virus)
 - Kestää kuumennusta 60 °C 30 min, 56 °C 5 h
 - Inaktivoituu pH 12:ssa, mutta kestää pH 2 happamuutta.
 - Kestää osittain desinfiointiaineita: herkkä lähinnä vain formaliinille ja jodiyhdisteille. Myös kvaternäärisillä ammoniumyhdisteillä sekä klooripitoisilla desinfiointiaineilla on tiettävästi tehoa IBD-virukseen.

Isäntäeläin

- Kana (kasvavat poikaset)
- Myös kalkkunat ja ankat voivat saada tartunnan, mutta ne eivät sairastu (eri serotyyppi).

Esiintyvyys

- IBD-virus on levinnyt kaikkialle maailmassa. Kontrolloidaan yleisesti rokotuksin, myös Suomessa.
- Very virulent eli voimakkaasti tautia aiheuttava (vv) IBD-virustyyppi todettiin ensimmäisen kerran 1980-luvun lopussa Hollannissa.
 - Aiheuttaa taudinpurkauksia eri puolilla maailmaa.
 - On aina hieman rokotekehitystä edellä (rokotuksista huolimatta esiintyy taudinpurkauksia).

Leviäminen

- Leviää tehokkaasti suoraan ja epäsuoran kontaktin välityksellä, koska virus on kestävä myös elimistön ulkopuolella.
- Säilyy kanalassa ja sen ympäristössä jopa kuukausia lintujen hävittämisen jälkeen.
- Ei tartu vertikaalisesti emosta poikaseen.

Itämisaika

- lyhyt, 2-3 vrk.

Oireet

- Virus tuhoaa valikoivasti kanan alaperärauhanen (Bursa fabricius) B-soluja
→ Immunosuppressio pienillä poikasilla → alttius muille tartunnoille, rokotesuojan epäonnistuminen
→ Kliiniset oireet 3-6 viikon ikäisillä poikasilla, kuolleisuus yleensä n. 0-20 % (virulentti Gumboro: jopa 90-100 % parvesta)
- Oireet ovat sitä lievempiä, mitä vanhempana poikaset saavat tartunnan. Virus voi aiheuttaa tautia vain niin kauan, kuin kanan alaperärauhanen on toiminnassa (yleensä n. 20-22 viikkoa).

Diagnoosi

- Kuolleita tai lopetettuja poikasia tutkittavaksi Ruokavirastoon (patologia).
- Verinäytteistä voidaan tehdä vasta-ainetutkimus ELISA-testillä n. 2 viikkoa tartunnan jälkeen. Testi ei erota rokotteen aikaansaamia vasta-aineita taudin aikaansaamista.
- Kudos- tai sivelynäytteistä virus voidaan osoittaa PCR-menetelmällä.
- Kliininen kuva yhdessä serologian kanssa tai viruksen osoitus varmistavat diagnoosin.

Hoito

- Ei hoitoa.

Ennaltaehkäisy

- [Yleiset tautisuojausohjeet](#) koskien eläinten ostoa, vierailijoita, suojautumista villilinnuilta, jysijöiltä ym.
- [Tautisulku](#)
- Eri-ikäiset linnut samalla tilalla/pitopaikalla muodostavat tartuntariskin poikasille, mikä on huomioitava mm. henkilöliikenteessä. Kertatäyttö/-tyhjennys (all in – all out) paras vaihtoehto.
- [Siipikarjan terveydenseurantapaketin](#) avulla rokotuksen onnistumisen seuranta (Ruokavirasto, ent. siipikarjan terveystarkkailu)
- [Rokotus suositusten mukaisesti](#); emot ja ongelmatiloilla myös tuotantopolven linnut.

Taloudellinen merkitys

- Pienten poikasten heikentynyt vastustuskyky altistaa niitä taudeille.
- Rokotuksilla ei saavuteta tavoiteltua vaikutusta/suojaa → tappioita.
- Poikasten kliinisen sairastumisen ja lisääntyneen kuolleisuuden aiheuttamat tappiot.

Vastustus

- Ei ole Suomessa lakisääteisesti vastustettava elintauti
- Kunnaneläinlääkäri on kuukausittain ilmoitettava aluehallintovirastolle havaitusta tartunnasta.

Ohjeita

- [ETT:n ohje kanaloiden pesuun ja desinfiointiin sekä lannan käsittelyyn Gumboro-tartunnan jälkeen](#)
- [Gumboro-rokotussuositus taudinpurkaustilanteessa \(2014\)](#)